

OBSAH

ÚVOD	9
1 STRUČNÁ HISTORIE A SOUČASNOST	11
<i>Soňa Hermochová, Diana Vaněková</i>	
1.1 T-skupiny a skupiny setkání ve světě	11
1.2 Vznik sociálněpsychologického výcviku v bývalém Československu	16
1.3 Sociálněpsychologický výcvik v České republice	18
1.4 Sociálněpsychologické výcviky na českých a slovenských vysokých školách	19
2 PRAVIDLA A PODMÍNKY PROVÁDĚNÍ SOCIÁLNĚPSYCHOLOGICKÉHO VÝCVIKU	23
<i>Ilona Gillernová, Iva Štětovská</i>	
2.1 Pravidla a cíle sociálněpsychologického výcviku	23
2.2 Základní podmínky výcviku	24
2.3 Trenér a jeho úkoly ve výcviku	26
2.4 Výcvikové skupiny	31
3 VÝCVIK SOCIÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ	35
3.1 Sociální percepce (<i>Iva Štětovská</i>)	35
3.1.1 Sebereflexe	40
3.1.2 Poznávání druhých	43
3.2 Sociální komunikace (<i>Ilona Gillernová</i>)	46
3.2.1 Dorozumívání mezi lidmi	49
3.2.2 Jednotlivé komunikační dovednosti	52
3.2.3 Neverbální komunikace	56
3.2.4 Zpětná vazba (obousměrná komunikace)	58
3.3 Sociální interakce ve skupině (<i>Růžena Komárková</i>)	61
3.3.1 Kooperace a kompetice ve dvojicích	64
3.3.2 Techniky pro podněcování interakce ve skupině	69
3.3.3 Techniky pro podněcování kooperace ve skupině	71
3.3.4 Týmová spolupráce	74
3.4 Konflikty a jejich zvládnání (<i>Ilona Gillernová</i>)	77
3.4.1 Porozumění průběhu konfliktu	78
3.4.2 Styly chování v interpersonálním konfliktu	81
3.5 Asertivní jednání (<i>Jiří Šípek</i>)	88
3.6 Zvládnání zátěžových situací ve skupině (<i>Vendula Junková</i>)	94
3.6.1 Vymezení stresu a jeho druhy	94
3.6.2 Příčiny stresu	94
3.6.3 Strategie zvládnání stresu	95

3.6.4	Projevy zátěže ve skupině	97
3.6.5	Příklady sociálněpsychologických technik	98
3.7	Rozvíjení tvořivosti (<i>Ilona Gillernová, Růžena Komárková</i>)	101
3.7.1	Tvořivost a výcvik tvořivosti	101
3.7.2	Cvičení pro odstraňování myšlenkových bariér	102
3.7.3	Techniky zaměřené na rozvoj představivosti	103
3.7.4	Cvičení pro rozvíjení produkce originálních nápadů	109
3.7.5	Cvičení verbální tvořivosti	109
3.7.6	Soutěživé úkoly pro podněcování kreativity	110
3.7.7	Inscenační hry pro rozvíjení sociální tvořivosti v mezilidských vztazích	112
3.8	Psychohygiena v sociálněpsychologickém výcviku (<i>Iva Štětovská</i>)	115
3.8.1	Sociálněpsychologický výcvik jako zdroj zátěžových situací	115
3.8.2	Duševní hygiena a možnosti jejího využití v průběhu sociálněpsychologického výcviku	117
3.8.3	Co může udělat trenér při přípravě a uspořádání programu	119
3.8.4	Kluby	120
3.8.5	Pohybové aktivity a jejich místo v programu sociálněpsychologického výcviku	122
3.8.6	Skupinové „rituály“	122
4	VÝCVIK PROFESNÍCH DOVEDNOSTÍ	125
4.1	Interakce terapeuta s klientem (<i>Vendula Junková</i>)	125
4.1.1	Ukázky sociálněpsychologických technik	128
4.2	Interakce sociálního pracovníka s klientem (<i>Iva Štětovská</i>)	131
4.3	Sociální dovednosti učitele (<i>Ilona Gillernová</i>)	134
4.3.1	Hry k sociální percepci, sebereflexi a poznávání druhých	138
4.3.2	Hry k rozvíjení komunikačních dovedností	141
4.3.3	Hry ke zvládání konfliktních situací	147
4.3.4	Závěrečná cvičení a hry	149
4.4	Interakce lidí v ekonomické sféře (<i>Růžena Komárková</i>)	150
4.4.1	Speciální techniky výcviku manažerů	151
4.4.2	Trénink sociálních dovedností pro prodejce	166
4.5	Sociálněpsychologický výcvik ve forenzní oblasti (<i>Ilona Gillernová</i>)	173
4.5.1	Místo sociálněpsychologických výcviků v profesní přípravě pracovníků forenzní praxe	173
4.5.2	Rozvíjení sociálních dovedností vyšetřovatele	175
4.5.3	Rozvíjení sociálních dovedností pracovníků vězeňské služby	177
4.6	Sociální dovednosti v pastorační péči (<i>Jaro Křivohlavý</i>)	179
4.6.1	Pojetí pastorační péče v kontextu sociální psychologie	181
4.6.2	Pastorační péče typu dyadické interakce	181
4.6.3	Naslouchání	183
4.6.4	Technika nácviku pastoračního dialogu	187
4.6.5	Sociální dovednosti ve skupinové pastorační péči	188
4.6.6	Formy výcviku ve vedení pastoračních aktivit	189

5	OVĚŘOVÁNÍ ÚČINNOSTI SOCIÁLNĚPSYCHOLOGICKÉHO VÝCVIKU.	191
	<i>Eva Jarošová</i>	
5.1	Přínosy hodnocení	191
5.2	Význam přípravných fází pro hodnocení	192
5.3	Kritéria hodnocení dosaženého výsledku	194
5.4	Nástroje sběru dat	199
5.5	Typy výzkumných projektů	202
6	MOŽNOSTI A MEZE SOCIÁLNĚPSYCHOLOGICKÉHO VÝCVIKU, PERSPEKTIVY DALŠÍHO ROZVOJE	205
	<i>Iva Štětovská</i>	
6.1	Cesta rozvoje a kultivace dovedností – co lze od sociálněpsychologického výcviku očekávat, co může ovlivnit	205
6.2	Oblíbené omyly – co sociálněpsychologický výcvik zpravidla nemůže	207
6.3	Perspektivy dalšího možného rozvoje – sociálněpsychologický výcvik v blízké budoucnosti (oblasti možného uplatnění)	208
	DOSLOV	211
	LITERATURA CITOVANÁ A DOPORUČENÁ	213
	REJSTŘÍK JMENNÝ	219
	REJSTŘÍK TECHNIK, CVIČENÍ A HER	222